

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

תוכן

- א. היא אומרת להניק והוא אומר שלא להניק שומעין לה צערא דידה הוא הוא אומר להניק והיא אומרת שלא להניק ... דלאו אורחה שומעין לה היא אורחה והוא לאו אורחיה 1
ב. הכניסה לו שפחה ... לא הכניסה לו ממש אלא כיון שראויה להכניס אף על פי שלא הכניסה תנא אחד שהכניסה לו ואחד שצמצמה לו משלה 2.....
ג. מוזגת לו כוס ומצעת לו את המטה ומרחצת לו פניו ידיו ורגליו 3.....
ד. כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ ממוזגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו שלא בפניו לית לן בה ומוזגת הכוס שמואל מחלפא ליה דביתהו בידא דשמאלא אביי מנחא ליה אפומא דכובא רבא אבי סדיא רב פפא אשרשיפא 3.....
ה. כללא דמילתא כל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא 4.....
ו. אינו כופה לא לעמוד לפני אביו ולא לעמוד לפני בנו 5.....
ז. ולא ליתן תבן לפני בהמתו אבל כופה ליתן תבן לפני בקרו 6.....
ח. אינו כופה לעשות בפשתן מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרבט את השפתים והני מילי בכיתנא רומאה 6.....
ט. המדיר את אשתו מתשמיש המטה ... שבת אחת ... אפי' בסתם ימתין שמא ימצא פתח לנדרו 7.....
י. התלמידים יוצאין לתלמוד ... ברשות ... כמה דבעי 8.....

דף סא.

**א. היא אומרת להניק והוא אומר שלא להניק שומעין לה
צערא דידה הוא הוא אומר להניק והיא אומרת שלא להניק
... דלאו אורחה שומעין לה היא אורחה והוא לאו אורחיה**

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

רוצה¹ האשה להניק את בנה והבעל אינו רוצה, אפילו אם הוא מחמת שחושש ליפיה או בריאות גופה² וכדומה, שומעין לה.

וכבר התבאר לעיל דף נט: שלמרות שהאשה חייבת להניק את בנה³, אם אין דרך משפחתו או משפחתה להניק⁴, אינה חייבת⁵, היה דרך משפחתה להניק ודרך משפחתו לשכור מינקת, אם רצתה⁶ שוכר מניקה⁷.

ב. הכניסה לו שפחה ... לא הכניסה לו ממש אלא כיון שראויה להכניס אף על פי שלא הכניסה תנא אחד שהכניסה לו ואחד שצמצמה לו משלה

כבר התבאר לעיל דף נט: שחייבת האשה לעשות מלאכות הבית⁸, לאפות ולבשל ולכבס וכיוצא בזה, אם דרך משפחתו ומשפחתה לעשות⁹, וצריכה להציע את מיטות הבית וי"א¹⁰ שרק את מיטתו, ואם הכניסה לו שפחות

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז פב ב, וכתב הב"ש (סק"ב) הטעם מפני שיש לה צער מחמת החלב שבדדיה, ובב"ש כתב שזוהו הטעם שכתב רש"י, אבל הרמב"ם כתב הטעם מפני שצער לה לפרוש מבנה, וכתב הב"ש שלפ"ז לשיטת רש"י אם רוצה להניק בן חברתה אין הבעל יכול לעכב (נראה כונתו למ"ש לעיל (בסימן פ) שאם מת בנה ורוצה להניק בן חברתה, וכמ"ש לעיל אלא שצ"ע הרי עיקר טענתו שאינו רוצה שתניק הוא כדי שלא תתנוול, מאי נ"מ לו אם מניקה בנו או בן אחר), וכתב עוד שגם הרמב"ם מודה שריבוי החלב צער הוא לה, אלא כונתו שאפילו רוצה לתת לה תינוק אחר להניק, מ"מ יש לה צער לפרוש מבנה, וגם זה צ"ע.

² מ"ז שם ב

³ שו"ע ונו"כ שם ו וכופין אותה על כך, כדרך שכופין לשאר מלאכות, כמו שנתבאר לעיל, ועי' באה"ט (ס"ק טו) שנחלקו הפוסקים באם מת הבעל אם כופין אותה להשאר במקומה כל זמן הנקה, והיינו עד כ"ד חודש, כמבואר בסימן פב (סעיף א), שאפילו נדרה שלא להניק חייבת בכך, ועי' אבני מלואים (סק"א) שדן כשאסרה דדיה להנאת חלבה לכל העולם, אם מותרת להניק, והאריך לדון בדין קמן אוכל נבילות.

⁴ כגון משפחה אשירה שיש להם שפחות וכדומה.

⁵ שו"ע ונו"כ שם י

⁶ שו"ע ונו"כ שם פב ג, שעולה עמו ואינה יורדת, וכתב הפלא"ה (בקו"א) שאינה יכולה לומר שהיא תניק וישלם לה שכר, אלא אם רוצה להניק תניק בחנם, אלא שמסתפק במקום שאינה רוצה להניק, אלא שכופין אותה משום סכנה, אם דינה כגרושה שנותן לה שכרה.

⁷ ועי' בית שמואל (סימן פ ס"ק בא) באמרה איני ניוזנית ואיני עושה שנחלקו הפוסקים אם חייבת להניק.

⁸ שו"ע ונו"כ אבהע"ז פ ו.

כתב החזו"א (אהע"ז סימן ע סק"א) שאם אינו נותן לה מזונות פטורה אף ממלאכות הבית, וכ"כ בסימן עא (ס"ק יג), ושם מסתפק אף כשאמרה איני ניוזנית וכו' אפשר שיש לה מזונות כנגד מלאכות הבית,

⁹ שו"ע ונו"כ שם ג, שאם לא כן הרי קי"ל עולה עמו ואינה יורדת.

¹⁰ דעת הרמב"ם ח"מ שם י יח

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

שאינן דרך שתעשה מלאכות אלו¹¹, אינה חייבת לעשותן. וכן אם יש לו ממוזן שראוי לקנות סתם שפחות או לשלם למשרתות אינה חייבת¹².

האשה חייבת להניק את בנה¹³, ואם הכניסה שתי שפחות, או ממוזן שיכול לשכור אינה חייבת, וכן אם אין דרך משפחתו או משפחתה להניק, היה דרך משפחתה להניק ודרך משפחתו לשכור מינקת, אם רצתה שוכר מינקת¹⁴.

ג. מוזגת לו כוס ומצעת לו את המטה ומרחצת לו פניו ידיו ורגליו

וכן התבאר לעיל שם שמלאכות שיש בהם משום חיבה, חייבת¹⁵ לעשות בעצמה, כגון רחיצת פניו ידיו ורגליו ומוזגת הכוס, ולעמוד לשמש לפני בעלה, כגון שתתן לו מים או כלי או שתטול מלפניו. דברים אלה תעשה בעצמה אפילו יש לה כמה שפחות. והצעת המיטה י"א שאינה מצעת המטות, רק מטתו ושי"א דאף מטתו אינה מצעת, כיון שיש שפחות או משרתות, רק בפריסת סדיניו, ומסדרת לו מטתו שהוא דרך חיבה, וכל אשה תעשה זה אפילו יש לה כמה שפחות.

ד. כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ ממוזגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו שלא בפניו לית לן בה ומוזגת הכוס שמואל מחלפא ליה דביתהו

¹¹ שו"ע ונו"כ שם סעיף ז' וח, ושם מבואר שבשפחה אחת אינה עושה מלאכות מסוימות, ובשתי שפחות או יותר אינה צריכה לעשות מלאכות הבית, וכנראה שכן היה דרך נשים שלא לעשות מלאכות אלו כשמכנסת לו שפחות, או כשהכניסה לו נדוניה גדולה שדרך לקנות שפחה או שפחות עבור נדוניה כזו, ועי' פת"ש (שם סק"ג), ואם היא אומרת שהוא ראוי לשכור והוא אומר שאינו ראוי, עליה להביא ראיה (שו"ע שם סעיף ט), ועי' בנו"כ שם (ד"מ סק"כ ובי"ש ס"ק יא) בענין חיוב שבועה, ועי' ערך ש"י.

¹² שו"ע ונו"כ שם ח

¹³ שו"ע ונו"כ שם ו' וכופין אותה על כך, כדרך שכופין לשאר מלאכות, כמו שנתבאר לעיל, ועי' באה"ט (ס"ק טו) שנחלקו הפוסקים באם מת הבעל אם כופין אותה להשאר במקומה כל זמן הנקה, והיינו עד כ"ד חודש, כמבואר בסימן פב (סעיף א), שאפילו נדרה שלא להניק חייבת בכך, ועי' אבני מלואים (סק"א) שדן בשאסרה דדיה להנאת חלבה לכל העולם, אם מותרת להניק, והאריך לדון בדיון קטן אוכל נבילות.

¹⁴ ועי' בית שמואל (סימן פ' ס"ק כא) באמרה איני ניונית ואיני עושה שנחלקו הפוסקים אם חייבת להניק.

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם ד'

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

בידא דשמאלא אביי מנחא ליה אפומא דכונא רבא אבי סדיא רב פפא אשרשיפא

בימי נדותה¹⁶ אסורה להציע מיטתו של בעלה בפניו, ודווקא לצפות הסדין הציפה והציפית, אבל סידור הכרים והכסתות מותר. אך שלא בפניו מותר להציע, אף על פי שהוא יודע שהיא מצעת אותה. בימי נדותה אסור לאישה למוזג לבעלה משקה לכוס, בפניו. וכן אסורה להניח לפניו על השולחן כוס עם משקה. אבל על ידי שינוי כגון להניח ביד שמאל, או להניח רחוק ממנו בצורה שצריך למשוך אליו את הכוס, וכן אם מניחה במקום שאין רגילות להניח, מותר.

וכן אסורה להגיש לבעלה לברו קערה עם מאכל, אבל להגיש לכל המסובים בקערה אחת, אע"ג שגם הוא ביניהם מותר.

ושלא בפניו, אפילו אם יודע שמוזגת או מכינה ומגישה לו מותר.

איסורי הגשה אלו אסורים גם על הבעל לעשות לאשתו בימי נדותה.

בימי נדותה אסורה ליצוק לו מים לרחוץ. ולפיכך: אסורה למלאות לו המים לאמבטיה. אבל שלא בפניו, מותר. וכן מותרת להכין לו מים לנטילת ידים שחרית, או לצורך הסעודה.

ה. כללא דמילתא כל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא

כל דבר שמביאין לפני האדם שיש לו ריח¹⁷, ואדם תאב לו, כגון בשר שמן כל השנה, ויין ישן בתקופת תמוז וכל דבר שיש בו ריח או חריפות או טעם

¹⁶ שו"ע ונו"כ יו"ד קצה י

¹⁷ שו"ע ונו"כ או"ח קסט א

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

חמוץ¹⁸, צריך ליתן ממנו מיד דבר מועט לשמש¹⁹ או למלצר²⁰, מכל מין ומין²¹ מפני הסכנה לישב דעתו²², שכל דבר שיש בו ריח ואוכלין אותו לפני אדם אחר ואין נותנין לו, יש לו צער מזה ומזיקו. ויכול לתת לו רשות בתחילת העסקתו שיוכל ליקח בכל עת שירצה ודי לו בכך.

גם לטבח או כל מי שמבשל המאכל ואפילו סתם אדם שאינו משמשו אם אירע שעומד שם בשעה שמביאין לו מהמאכלים הנזכרים, צריך ליתן לו מעט לטעום כדי שלא יבוא לידי סכנה, ואפשר שמטעם זה המנהג בכל ישראל כשאדם נכנס לבית חבירו בשעה שאוכלין קורין לו לאכול. ומנהג ישראל תורה הוא, ומנהג טוב ונכון שאפילו אין הוא באמצע אכילתו, לכבדו באכילה ושתיה, כי גורם לקירוב הלבבות²³.

אפילו אם התנה עם משרתו בשעת שכירתו לפטור עצמו מזה אי מועיל התנאי לכך²⁴. ודוקא בשמש שעומד ומשמש ואינו אוכל עמהם ביחד, אבל אם גם הוא מסב על השלחן עמהם, או שמנהג המקום שאוכל ממה שמגיש או מכין לבעה²⁵, אין צריך להקדימו על אף שעדיין לא אכל.

משאר מיני מאכל מדינא אין צריך ליתן לו מיד, אלא יכול להשהותו עד אחר הסעודה שאינו מזיקו, מכל מקום מדת חסידות הוא שיתן לו מכל מין ומין הגם שאין להם ריח או טעם, מיד, שלא לצער.

דף סא:

ו. אינו כופה לא לעמוד לפני אביו ולא לעמוד לפני בנו

¹⁸ מ"ב א

¹⁹ ומידת חסידות לנהוג כך גם ביחס לעבדו הכנעני כמש"כ הרמב"ם הלכות עבדים פרק ט הלכה ח ומובא בשו"ע יו"ד רסו יז "מותר לעבד בעבד כנעני בפרך, ואף על פי שהדין כך מדת חסידות ודרכי חכמה שיהיה אדם רחמן ורודף צדק ולא יכביד עולו על עבדו ולא יצר לו ויאכילהו וישקהו מכל מאכל ומכל משתה, חכמים הראשונים היו נותנין לעבד מכל תבשיל ותבשיל שהיו אוכלין, ומקדימין מזון הבהמות והעבדים לסעודת עצמן", אולם אינו מן הדין כמו בשמש ישראלי וכמש"כ להדיא בלח"מ שם מה שהביא הרב בעל כ"מ ז"ל מפרק אף על פי מאבזה בר איהי ומנימין בר איהי הוא דמיון קצת ואינה ראייה דההוא איירי בשמש ישראל כדפירש רש"י ז"ל התם והכא איירי בעבד ואפשר דבעבד אינו חייב כן.

²⁰ אפילו שאין מזונותיו עליו. בה"ל שם

²¹ בה"ל שם

²² מ"ב שם ג

²³ איא בוטשאטש שם ועיין ערוה"ש קע י שראוי שהאחר יסרב מעט תחילה.

²⁴ מ"ב שם ג

²⁵ בה"ל שם ד"ה מיד

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

י"א²⁶ שמלאכות שאשה צריכה לעשות לבעלה בעצמה כגון לרחוץ פניו ידיו ורגליו והצעת המטה ולעמוד לשמש לפני בעלה, כגון שתתן לו מים או כלי או שתטול מלפניו וכיוצא בדברים אלו, צריכה לעשות גם עבור אביו או בנו אם הם סמוכים על שולחנו וי"א²⁷ שאינה צריכה. אך אם אינם סמוכים על שולחנו לכו"ע אינה צריכה.

ז. ולא ליתן תבן לפני בהמתו אבל כופה ליתן תבן לפני בקרו

אם הם²⁸ עניים יש עוד מלאכות שהיא צריכה לעשות לבעלה והם אלו, מטחנת²⁹ ואופה ומכבסת ומבשלת, וצריכה ליתן תבן לפני בהמתו שהוא רוכב עליה ולא לפני בקרו מפני שטרחו מרובה³⁰.

הכניסה לו שפחה אחת או נכסים שראוי לקנות מהן שפחה אחת, או שהיה לו לעצמו שפחה או ממון כדי לקנות ממנו שפחה אחת, לא חייבה רבנן להטחין ולא לאפות ולא לכבס ולא ליתן תבן לפני בהמתו, דעל מנת כן הכניסה לו או נשאת לו כשראתה שהיה לו כדי לקנות שפחה אחת, שיקנה שפחה שתעשה אלו המלאכות ולא היא, או ישכור לה.

ובימינו אין דרך הנשים בכל אלו מלבד לאפות לבשל ולכבס במכונת כביסה³¹.

ח. אינו כופה לעשות בפשתן מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרבט את השפתים והני מילי בכיתנא רומאה

מה שהתבאר שמעשה ידי האשה לבעלה, הכל לפי מנהג המדינה, מקום שדרכן לארוג אורגת, לרקום רוקמת, לטוות צמר או פשתים טווה, ואם לא היה דרך נשי העיר לעשות כל המלאכות האלו³², ויושבות בטל או אפילו

²⁶ רמ"א אבהע"ז פ ד

²⁷ דעת המחבר שם ועיין ב"ש ו

²⁸ שו"ע ונו"כ שם ו ז

²⁹ יושבת ברחים ומשמרת הקמה או מחמרת אחר הבהמה ואם היה דרכן לטחון ברחים של יד טוחנת וכבר כתבתי בס"ק שלפני זה דכל הסמוכים על שלחן בעל צריכה לעשו' מלאכו' אלו. ח"מ שם יג

³⁰ ועיין בח"מ וב"ש גירסאות אחרות בזה.

³¹ עיין ב"ש ח מהג"א דנשי דידן אין דרכן לכבס וכן אין דרכן לטחון. וזה בזמנו וא"כ בימינו דרכן לכבס אבל לא להאכיל בהמתו וכו'.

³² ועיין בית מאיר לדיוק מל' זה שמדייק האלו האם אין דרכם כלל במלאכות אלו אלא באחריות כגון חרישה וזריעה או כמו בזמנינו בעסק מו"מ ומכ"ש ליסע לשווקים עכ"ז שמנהגם כך מרצונם הטוב מ"מ אינו כופה אלא לפנות בצמר וכדמסיים הרמ"ו והטו"י היא המלאכה וכו' ואך מדמה לטו"י אריגה וריקום שזה בכלל

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

אם בני משפחתה יושבים בטל. אינו כופה לעשות. אולם כדי שלא תשב בטל כופה אותה לטוות בצמר בלבד, אבל לא בפשתן שהפשתן מזיק הפה והשפתים³³, והטווי היא מלאכה המיוחדת לנשים שנאמר (שמות לה פסוק כה) וְכָל אִשָּׁה חֹכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו. ואם דרך משפחתה לטוות בפשתן כופה לעשות בפשתן³⁴

כל שדרך נשים באותו מקום לעשות מלאכות מסוימות להשתכר, כופה אותה לעשות אותן מלאכות להרויח בהן, אם הן בביתן, אך אין מסתבר שיוכל הבעל לכוף לאשתו לצאת לשוק למצוא מלאכות, שאין כל אשה מוכשרת לכך ועוד דלא מסתבר שיכוף אותה לצאת לשוק בזמן שכל החיתר לנשים לצאת לשוק אינו לפי רוח חכמים, ובפרט כשהרבה מלאכות כגון לעמוד בחנות או לעבוד בפקידות רחוק ממדת הצניעות, וידוע שבעוה"ר הרבה מכשולים יוצאים מזה, ובודאי שמצוה גדולה לאדם שלא יתן לאשתו להמצא בשוק כל כך, ודי לנו במה שהן מוכרחות³⁵, ואם אין דרך הנשים לעשות מלאכות, מ"מ כופה אותה שלא תשב בטל, ועכ"פ תעשה מלאכה בעמר.

נחלקו הפוסקים באשה שעיקר הכנסות הבית הם ממנה, ואינה ניוזנית מן הבעל, אם יש לבעלה זכות במעשי ידיה³⁶.

ט. המדיר את אשתו מתשמיש המטה ... שבת אחת ... אפי' בסתם ימתין שמא ימצא פתח לנדרו

עושה בצמר לאפוקי מה שאינו ממלאכת אלו א"י לכופה. וזה לכאורה דלא כב"ש שהעמיד ביושבות בטל. ועיין אוצה"פ שם ס"ק ב אות א הביא באריכות שיטות האחרונים בזה.

³³ ואף על גב דאמרו בגמ' בכתובות שאין כל פשתן מזיק רק כיתנ' רומאה תירץ הב"י דכיון דאין כיתנ' רומאה ידוע לנו כל כיתנ' מספק' לן בכיתנ' רומאה והוי קול' לאשה שלא לחייבה בשום כיתנ' ואפשר דס"ל להרמב"ם מדפסיק ותני בגמ' שם בצמר אין בפשתים לא משמע לכל מין פשתן אין כופין משום דיש פשתן שמזיק מאד ע"כ לא חילוק חכמי' ואמרו שאין כופין רק בצמר ולא בפשתן ח"מ שם א

³⁴ ב"ש שם א

³⁵ פתחי חושן חלק ט פרק י - הערה ט וכתב וזכורני שלפני עשרות שנים הרבה מנקיי הדעת בירושלים היו יוצאים בעצמם למכולת ולשאר דברים שהם צרכי הבית, וויתרו על כבודם וטרחתם משום צניעות, ובעוה"ר נחשב הדבר כמעלה בשידוך שיש לאשה מקצוע, וכ"ש משרה שתוכל לצאת ולהרויח, ומ"מ אם יצאה והרויחה ה"ז בכלל מעשי ידיה, ודוחק לומר דכיון שאינה חייבת בכך, כל מה שמרויחה הוי בכלל העדפה.

³⁶ בשו"ת מהרי"ט (ח"ב חו"מ סוף סימן סז) דן בנשים גבירות שהן כאניות סוחר להביא טרף לביתם ומכלכלות את בעליהם ואת בני הבית זה כמה שנים, אם יש לבעלה זכות במעשי ידיה כשלא אמרה איני ניוזנית ואיני עושה, ובמשל"מ (פכ"ח מה' אישות ה"א) נראה שהבין שהמהרי"ט נשאר בספק, ותמה עליו והוכיח ג"כ בפשיטות דמעשה ידיה ככה"ג הוא שלה, ובחזו"א (אהע"ז סימן ע סק"ו) הקשה על המשל"מ.

תרומות והנצחות - בנק הדואר ח"ן 22887389 - ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

המדיר את³⁷ אשתו מתשמיש המטה, בין שהדירה סתם או שפירש יותר משבעה ימים³⁸, יקיימה שבעה ימים³⁹ אולי יתחרט ויתיר נדרו, ולאחר שבעה⁴⁰ מיד אם עמד בנדרו⁴¹, יוציא ויתן כתובה אפילו הוא ספן שעונתו לשישה חדשים, שאינו דומה למי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו, כלומר כשהיא יושבת עמו בלא נדר אף על פי שאין עכשיו זמן עונתה, דעתה נוחה שהיא מצפה שמא יבא בתוך הזמן, אבל זו משהדירה הרי הוא כמי שאינה מצפה לבעל ומצטערת.

וכיצד הוא מדירה מתשמיש שיהא הנדר חל, כשאומר לה בלשון זה הנאת תשמישך אסור עלי שאז הוא נאסר, שאין מאכילין את האדם דבר האסור לו, אבל אם אמר הנאת תשמישך אסור עלי או נשבע שלא לשמשה, אפילו בפחות משיעור עונתו⁴² אין נדרו חל שכבר הוא משועבד לה להיות לה פת בסלה, ואינו יכול להפקיע שיעובדה.

ואם נדר ברשותה הנדר חל ואסורה לו, אולם מותר לו להתייחד עמה מקל וחומר מנדה שהיא בכרת, ומכיון שמותרת לאחר זמן מותר להתייחד גם כאן יכול להיות מותר על ידי התרת הנדר⁴³.

י. התלמידים יוצאים לתלמוד ... ברשות ... כמה דבעי

אשה שהרשית⁴⁴ לבעלה אחר הנישואין שימנע עונתה הרי זה מותר. אבל קודם נישואין אינו מועיל⁴⁵. וי"א⁴⁶ שמועיל.

אם חוזרת בה ותובעת עונתה⁴⁷ חזר חיובו.

³⁷ שו"ע ונו"כ יו"ד רלה א, אבהע"ז עו ט

³⁸ ואם פירש שבעה ימים עיין בלבוש אבהע"ז שם שדינו כנזכר, אך הט"ז יו"ד שם א וש"ך ד שאין צריך להוציא כלל.

³⁹ משמע דאין חילוק דאפי' במדיר אותה בסוף עונה בחמר וגמל אפי' צריך להמתין ז' ימים יותר. והטעם נראה כיון דילפינן מנדה דלפעמים הוא ג"כ בסוף עונתה וכן במדיר בסוף ימי נדתה ג"כ אין חילוק. הפלאה קונט"א. ועיין בס' קרבן נתנאל פ' אף על פי אות ל"ג שכתב דלדין דכל אשה בימי נדותה עד י"ב ימים יש לנו לומר דאין כופין להוציא עד י"ב ימים וצ"ע לדינא ע"ש. פ"ת שם ז

⁴⁰ כיון דבלאו הכי מצינו שהאשה שוהה בימי נדותה ז' ימים בלא תשמיש. ט"ז יו"ד שם א

⁴¹ ש"ך שם ג

⁴² הפלאה קונט"א שם.

⁴³ באה"ט אבהע"ז שם טו

⁴⁴ שו"ע ונו"כ אבהע"ז שם ו

⁴⁵ פ"ת שם ה מהמל"מ פט"ו מאישות ה"א שאין מועיל נתינת רשות קודם שחל החיוב ואין מועיל מחילה על חיוב שעוד לא בא לעולם.

⁴⁶ פרישה שם יז ושו"מ מהר" רביעא ג קח

⁴⁷ מהר"ט קדושין יט ב ומל"מ שם ו הלכה י ובמקנה קונט"א לח ד ועיין אוצר הפוסקים שם ס"ק כח אות ב דעות החולקות בזה

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

י"א⁴⁸ שאין מועיל מחילתה לביטול עונתה בליל הטבילה⁴⁹, וי"א⁵⁰ שמועיל לדחות את הטבילה.

במה דברים אמורים שקיים פריה ורביה, אבל אם לא קיים פריה ורביה על אף שמחלה חייב לבעול בכל עונה אפילו בימים שמניקה⁵¹ עד שיהיו לו בנים, מפני שהוא מצות עשה של תורה שנאמר פרו ורבו.

⁴⁸ תו"ח או"ח רמ"ג

⁴⁹ וביצא לדרך מועיל אם מפייסה. מג"א רמ"ב כט ובפמ"ג א"א שם ד ובמ"ב יא

⁵⁰ בשו"ת מהר"ם בריסק ח"ג לה כיון שאין לנו ראיה שאינה מוחלת בלב שלם כיון שלא טבלה ועיין מהרת הבית י יד משמרת הבית עמ' תמוז

⁵¹ כי גם שתיקנו חז"ל שלא לישא מעוברת חברו מצד חשש חסרון הנקה. אין זה כי אם מצד שהוא מסור לרבים בכל הזמנים וכל המקומות ורובא דעלמא יש בהם קלות הדעת בכזה מצד נטותם אחר הבצע. ומצד עצלות וכדומה מה שאין כן לגבי המצוה דפו"ר. בכל זמן שאפשר שתתעבר שייד אז מצוה זו ואטו עני שאין לו במה לפרנס ילדים יהי פטור ממצוות עשה דפו"ר כן הוא בזה כיון שאפשר למסמס בבצים או לשכור מיניקת אין על ידי זה שום צד השמטה ממצוות פו"ר ומי שברא יומו ברא פרנסתו תמיד וצלע"ע. עזר מקודש אבן העזר סימן עו סעיף ו